

**Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Czarny Bór
dla obszaru nr 3 w granicy ewidencyjnej obrębu Borówno**

**PROGNOZA SKUTKÓW WPŁYWU USTALEŃ
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CZARNY BÓR
DLA OBSZARU NR 3 W GRANICY EWIDENCYJNEJ OBRĘBU BORÓWNO
NA ŚRODOWISKO**

XI'2023'

SPIS TREŚCI:

A. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	4
I. ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA	4
II. GŁÓWNE CELE PROJEKTOWE	4
2. ZAPISY MPZP ELIMINUJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	6
III. POWIĄZANIA PROJEKTU PLANU Z INNYMI DOKUMENTAMI	7
B. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	8
C. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	9
E. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	10
F. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	10
1. Położenie i rzeźba terenu	10
2. Budowa geologiczna	10
3. Gleby	11
4. Wymogi ochrony krajobrazu	11
4.1. Walory przyrody nieożywionej	12
4.2. Walory wizualne krajobrazu	12
4.3. Wartości krajobrazu kulturowego	12
5. Warunki klimatyczne	12
6. Hydrografia	13
6.1. Wody powierzchniowe	13
6.2. Wody podziemne	13
7. Wymogi ochrony środowiska	14
7.1. Woda	14
7.2. Powietrze	14
7.3. Klimat akustyczny	16
7.4. Pola elektromagnetyczne	16
8. Poważne awarie i zagrożenia naturalne	16
9. Środowisko przyrodnicze	16
9.1. Lasy	16
9.2. Użytki rolne	16
9.3. Przestrzeń leśna	16
9.4. Fauna	17
10. Istniejące obszary chronione	17
10.1. Cenne siedliska przyrodnicze	17
12. Charakterystyka układu komunikacyjnego	17
13. Charakterystyka wyposażenia w infrastrukturę techniczną	17
G. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	18
H. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŹNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	18
I. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLE MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PLANU.	18
J. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO	19
V. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	23
I. IDENTYFIKACJA ZAGROZEŃ I OCENA SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PLANU NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA	23
II. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ZABYTKI ORAZ DOBRA MATERIALNE	24
III. SYNTETYCZNA OCENA SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PLANU	24
K. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU,	29
L. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU	

ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	30
Ilustracja 1. Lokalizacja zmian na podstawie studium na tle obszarów chronionych	32

WPROWADZENIE

Podstawą opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Czarny Bór dla obszaru nr 3 w granicy ewidencyjnej obrębu Borówno jest zlecenie zawarte pomiędzy pracownią projektową W-IZJA, a Gminą Czarny Bór na opracowanie planu. Plan dotyczy uchwały Nr LIII/275/2022 dnia 31 maja 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Czarny Bór dla obszaru NR 3w granicy ewidencyjnej obrębu Borówno.

Niniejsza prognoza została wykonana w związku z wymogiem art. 51 Ustawy z dnia 3 października 2008 r o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112ze zm.).

A. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

I. ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

Zgodnie z art. 51 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko prognoza zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami (informacje te znajdują się w rozdziale **A**);
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy (informacje te znajdują się w rozdziale **B**);
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania (informacje te znajdują się w rozdziale **C**);
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko (informacje te znajdują się w rozdziale **D**);
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym (informacje te znajdują się w rozdziale **E**);
- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu (informacje te znajdują się w rozdziale **F**);
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem (informacje te znajdują się w rozdziale **G**);
- istniejące problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (informacje te znajdują się w rozdziale **H**);
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania planu (informacje te znajdują się w rozdziale **I**);
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko (informacje te znajdują się w rozdziale **J**);
- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru (informacje te znajdują się w rozdziale **K**);
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy (informacje te znajdują się w rozdziale **L**).

II. GŁÓWNE CELE PROJEKTOWE

W ustaleniach projektu planu został zawarty zakres ustawowy zgodny z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.). Zawarto w nim ustalenia związane ze strukturą funkcjonalno - przestrzenną, zasadami ochrony środowiska przyrodniczego oraz kształtowania zabudowy, a także elementy komunikacji i infrastruktury technicznej.

W miejscowym planie zawarto ustalenia związane ze zmianą struktury funkcjonalno - przestrzennej, dotyczącej zmiany przeznaczenia związanego z produkcją rolniczą, na powiększenie obszarów pod zabudowę mieszkaniową, rolniczą, usługową, produkcyjną oraz działalność górniczą. Obszar zmiany wynosi ok. 67,87 ha i dotyczy głównie terenów pod realizację zabudowy wielofunkcyjnej, w tym zabudowy produkcyjno - usługowej .

W obszarze opracowania obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego - uchwała nr X/44/2011 z dnia 2011-10-17 dotycząca WSI CZARNY BÓR I BORÓWNO - OBSZARU "A". Plan ten stanowił podstawę dla dalszych prac planistycznych.

TABELA NR 1

Analiza struktury zagospodarowania opracowania z podziałem na przeznaczenia:

Lp.	symbol	przeznaczenie w projekcie planu
1.	MN	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
2.	MN-U	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług
3.	MN-MW-U	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usług
4.	MN-U-RZM	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług lub zabudowy zagrodowej
5.	MN-U-RZ	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług lub zabudowy związanej z rolnictwem
6.	U	tereny usług
7.	US	teren usług sportu i rekreacji
8.	G-P	teren górnictwa i wydobywania lub produkcji
9.	P-U-KO	tereny produkcji lub usług lub obsługi komunikacji
10.	CC	teren cmentarza czynnego
11.	RN	teren rolnictwa z zakazem zabudowy
12.	RZM	teren zabudowy zagrodowej
13.	RN-L	teren rolnictwa z zakazem zabudowy lub lasu
14.	ZN	tereny zieleni naturalnej
15.	L	tereny lasu
16.	WS	tereny wód powierzchniowych śródlądowych
17.	KDD	tereny dróg dojazdowych
18.	KDZ	tereny dróg zbiorczych
19.	KR	tereny komunikacji drogowej wewnętrznej
20.	IE	tereny elektroenergetyki

TABELA NR 2

Analiza struktury zagospodarowania terenu opracowania pod względem zmian zachodzących przedstawia się następująco:

Lp.	symbol	nazwa przeznaczenia	pow. (ha)	udział w %	stan istniejący
1	MN	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	5,44	8	tereny rolnicze
2	MN-U	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług	27,40	40	tereny rolnicze
3	P-U-KO	tereny produkcji lub usług lub obsługi komunikacji	8,49	13	tereny rolnicze
4	RZM	Teren zabudowy zagrodowej	17,32	26	tereny rolnicze
5	MN-U-RZ	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług lub zabudowy związanej z rolnictwem	1,99	3	tereny rolnicze
6	MN-U-RZM	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług lub zabudowy zagrodowej	1,69	2	tereny rolnicze
7	MN-MW-U	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usług	0,06	0	tereny rolnicze
8	G-P	teren górnictwa i wydobywania lub produkcji	5,48	8	tereny rolnicze
		razem:	67,87	100	

Głównym zadaniem planu jest ograniczenie możliwości wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Zmiany w planowanym zagospodarowaniu również dotyczą złożonych wniosków, na podstawie których wprowadzone zostały nowe przeznaczenia, głównie związane z realizacją nowej zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowej i usługowej, produkcji i usług, zmiany te zostały ustalone w podstawowym dokumencie kształtującym politykę przestrzenną gminy - studium.

2. ZAPISY MPZP ELIMINUJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.

1. zakazuje się lokalizacji przedsięwzięć zaliczonych do mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, o których mowa w przepisach odrębnych, za wyjątkiem obiektów związanych z lokalizacją komunikacji, infrastruktury technicznej, inwestycji celu publicznego, obsługi jej oraz terenów oznaczonych symbolami G;
2. dopuszcza się wykorzystanie wód deszczowych dla potrzeb zarządcy terenu wyznaczonego w planie oraz terenów sąsiednich zgodnie z przepisami odrębnymi;
3. nakazuje się zachowanie i rozbudowę liniowych elementów zieleni wysokiej, tworzących pasma zieleni izolacyjnej dla dróg, o ile nie koliduje to z bezpieczeństwem ruchu pojazdów;
4. utrzymanie na terenach zieleni urządzonej, zieleni istniejącej, wprowadzenie zieleni średnio wysokiej oraz wysokiej, przy tym dobór gatunkowy musi gwarantować długotrwale jej utrzymanie.
5. Ustala się następujące zasady dla ochrony przed hałasem, dopuszczając poziomy hałasu dla poszczególnych terenów o różnych zasadach zagospodarowania, w tym:
 - 1) na terenach oznaczonych na rysunku planu symbolem MN - jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej określonej w przepisach odrębnych;
 - 2) na terenach oznaczonych na rysunku planu symbolem MN-U – jak dla terenów mieszkaniowo – usługowych określonych w przepisach odrębnych;
 - 3) na terenach oznaczonych na rysunku planu symbolami: RZM, MN-U-RZ, MN-U-RZM, – jak dla terenów zabudowy zagrodowej określonych w przepisach odrębnych;
 - 4) dla obiektów realizowanych oraz modernizowanych, mogących zwiększać zagrożenie hałasem, nakazuje się wyposażenie ich w urządzenia o podwyższonej izolacyjności akustycznej ograniczające emisję hałasu.
6. Natężenie pola elektrycznego i magnetycznego oraz wartość progowa poziomu hałasu wytwarzanego przez obiekty i urządzenia nie może powodować przekroczeń standardów środowiskowych.
7. Lokalizacja nowej zabudowy wzdłuż dróg, oznaczonych symbolami KDZ, KDD, powinna uwzględniać zachowanie norm dopuszczalnego natężenia hałasu.
8. Nakazuje się ograniczenie zasięgu uciążliwości dla środowiska prowadzonej działalności gospodarczej, do obszaru, do którego inwestor posiada tytuł prawny, a znajdujące się w jego obszarze pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi, winny być wyposażone w techniczne środki ochrony przed tymi uciążliwościami; zasięg ten nie może przekraczać wartości dopuszczalnych na granicy własności terenu lub wyznaczonych decyzjami administracyjnymi stref ograniczonego użytkowania.
9. Dla terenów z przeznaczeniem pod zabudowę, a znajdujących się w sąsiedztwie lasu, należy kształtować linię zabudowy z zastosowaniem przepisów odrębnych.
10. Przy zagospodarowaniu poszczególnych terenów, objętych ustaleniami planu, należy przyjąć zasadę, że istniejące urządzenia melioracyjne muszą spełniać warunki zachowania systemu, w sposób umożliwiający spełnienie przez nie zadań związanych z odwodnieniem terenów. Dopuszcza się zarzucanie rowów melioracyjnych i cieków kolidujących z planowanym zagospodarowaniem, na warunkach określonych w przepisach odrębnych.
11. Ustala się porządkowanie gospodarki cieplnej, w ramach budowy nowych systemów grzewczych oraz prac modernizacyjnych.
12. Na obszarze planu nie występują tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.
13. Dla strefy ochrony dla zabudowań mieszkalnych, zakładów spożywczych I i II obowiązuje zakres ochrony , jak w przepisach odrębnych oraz:
 - 1) w strefie I (w odległości 50m od cmentarza) - zabrania się lokalizacji nowej zabudowy o funkcji mieszkaniowej, oraz zakładów produkujących lub magazynujących artykuły spożywcze, zakładów żywienia zbiorowego, oraz wymaga się korzystania z gminnej sieci wodociągowej, w tym również do celów gospodarczych;
 - 2) w strefie II (w odległości 150m od cmentarza) - zabrania się lokalizacji nowych ujęć wody i korzystania z istniejących ujęć wody oraz wymaga się korzystania z gminnej sieci wodociągowej, w tym również do celów gospodarczych.
14. Dla linii elektroenergetycznych 10kV/220kV wraz z pasami technologicznymi o szerokości po 20m od osi linii w obu kierunkach, obowiązują ograniczenia w użytkowaniu jego terenu, zgodnie z przepisami odrębnymi.

15. W obszarach zielono- błękitnej infrastruktury obowiązuje nakaz użytkowania terenu z zachowaniem zieleni naturalnej oraz wód powierzchniowych śródlądowych. W obszarze tym obowiązuje zakaz realizacji zabudowy kubaturowej oraz grodzienia.
1. Obszar opracowania znajduje się w granicach obszarów wymienionych poniżej lub na jego obszarze znajdują się składniki podlegające ochronie:
- 1) Obszar Natura 2000 PLB020010 „Sudety Wałbrzysko-kamiennogórskie”,
 - 2) obszarów:
 - a) szczególnego zagrożenia powodzią Q10%, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ,
 - b) szczególnego zagrożenia powodzią Q1%, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat,
 - c) zagrożenia powodzią Q02%, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat;
 - d) dla terenów położonych częściowo lub w całości na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią Q10%, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat i Q1% na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat, na których obowiązują wymogi wynikające z przepisów odrębnych –ustawy Prawo wodne, ponadto plan ustala:
 - wymaga się stosowania technologii budowlanych i materiałów budowlanych o ograniczonej nasiąkliwości i odpornych na działanie wody,
 - wymaga się zabezpieczenia wszelkich obiektów infrastruktury technicznej (sieci, urządzeń i instalacji) przed uszkodzeniami w czasie powodzi,
 - zakaz gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji i materiałów które mogą zanieczyścić wody.
 - 3) Terenu górniczego „Borówno I”. W zakresie zagospodarowania terenu górniczego obowiązuje na podstawie koncesji możliwe wydobywanie kopaliny ze złoża przy użyciu materiałów wybuchowych, z czym wiąże się szkodliwe oddziaływanie w postaci: rozrzutu odłamków skalnych, działania powietrznej fali uderzeniowej i szkodliwych drgań parasejsmicznych, ponadto obowiązuje:
 - a) do czasu zakończenia urabiania kopaliny ze złoża „Borówno” przy użyciu materiałów wybuchowych, inwestycje w obrębie ww. terenu górniczego muszą być lokalizowane, projektowane i użytkowane z uwzględnieniem ww. prognozowanych stref szkodliwego oddziaływania robót strzałowych, zaś prognozowane parametry wpływów górniczych należy na bieżąco uzyskiwać od odpowiedniego przedsiębiorcy górniczego, posiadającego koncesję uprawniającą do wydobywania kopaliny z tego złoża,
 - b) do czasu zakończenia urabiania kopaliny przy użyciu materiałów wybuchowych zakazuje się lokalizacji w strefie rozrzutu odłamków nowej zabudowy kubaturowej, niezwiązanej z działalnością górniczą.
 - 4) złoża węgla kamiennego „Victoria” WK 578;
 - 5) złoża melafiru „Borówno”;
 - 6) obszaru górniczego „Borówno I”;
 - 7) strefa ochrony pośredniej ujęcia wody w Czarnym Borze;
 - 8) linia elektroenergetyczna 220 kV wraz z pasem technologicznym o szerokości 70 metrów (po 35 m od osi linii w obu kierunkach), dla którego obowiązują ograniczenia w użytkowaniu jego terenu, zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - 9) sieć gazowa podwyższonego średniego ciśnienia wraz z minimalną strefą ochronną 20 m od gazociągu DN300 i 30 m od gazociągu DN500 od osi gazociągu do granicy terenu projektowanego pod zainwestowanie z następującymi wyjątkami:
 - a) dla przeznaczenia usługowego oraz funkcji usług publicznych - strefa ochronna wynosi 25 m od gazociągu DN300 oraz 40 m od DN500 licząc od osi gazociągu do granicy terenu,
 - b) dla lokalizacji stacji paliw strefa ochronna wynosi 40 m od gazociągu DN300 licząc od osi gazociągu do ogrodzenia bazy lub granicy terenu.
 - 10) na obszarze objętym planem znajdują się obiekty i obszary przyrodniczo cenne podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych w tym: pomniki przyrody, obszary siedlisk przyrodniczych.

III. POWIĄZANIA PROJEKTU PLANU Z INNYMI DOKUMENTAMI

Plan miejscowy powiązany jest polityką przestrzenną ustaloną w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarny Bór”. Obowiązujące studium było kilkakrotnie zmieniane poprzednia zmiana w granicach administracyjnych gminy. Ostatnią zmianę studium w granicach administracyjnych gminy przyjęło uchwałą nr XLV/232/2021 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 5 listopada 2021 r.

Przedmiotowy dokument jest powiązany również z następującymi planami i dokumentami:

- Inwentaryzacją przyrodniczą województwa dolnośląskiego, gmina Czarny Bór, Fundacja Ekologiczna „Zielona Akcja”, Legnica 2005 r.;
- Planem urządzenia - rolny gminy Czarny Bór, DBGiTR, Wrocław 2010 r.
- Planem zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Dolnośląskiego;
- Rozmieszczenie i liczebność populacji bobra europejskiego i wydry na terenie województwa dolnośląskiego Wrocław, 2012,
- Inwentaryzacja ornitologiczna proponowanych obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000: Góry Izerskie i Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie Warszawa, 2009,
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLB020010 „Sudety Wałbrzysko-kamiennogórskie”.

W pracach planistycznych nad zmianą planu brane były pod uwagę, również uwarunkowania oraz analizy zawarte w opracowaniu ekofizjograficznym (Opracowanie ekofizjograficzne do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarny Bór. JBPiP. Jelenia Góra, 2010r., Aneks 2019) oraz w prognozie oddziaływania na środowisko opracowanych (prognoza oddziaływania na środowisko projektu pierwszej zmiany drugiej edycji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarny Bór. JBPiP. Jelenia Góra, 2011r.)

B. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY,

Zakres prac nad opracowaniem prognozy objął następujące elementy:

- rozpoznanie i charakterystykę stanu i funkcjonowania środowiska,
- ocenę przydatności wybranych komponentów środowiska dla jego rozwoju przestrzennego,
- określenie przyrodniczych predyspozycji do kształtowania struktury funkcjonalno- przestrzennej,
- ocena wpływu poszczególnych zmian w zagospodarowaniu elementów środowiska oraz ich wzajemnych powiązań,
- syntetyczna ocena skutków realizacji ustaleń.

Podstawy prawne:

- 1) Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody
- 2) Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne
- 4) Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo geologiczne i górnicze
- 5) Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- 6) Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.,
- 7) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.
- 8) Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
- 9) Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach
- 10) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków.

Opracowania wykorzystane przy sporządzeniu prognozy:

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarny Bór, uchwała nr XLV/232/2021 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 5 listopada 2021 r.;
2. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla gminy Czarny Bór. Pohibielko K, Raczynska L., JBPiP Jelenia Góra 2010 r. Aneks 2018.
3. Opracowanie ekofizjograficzne dla województwa dolnośląskiego. Zarząd Województwa Dolnośląskiego, Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu, Wrocław 2005 r.
4. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, uchwała nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r..
5. Inwentaryzacja stanu zagospodarowania przestrzennego, W-IZJA- 2022r..

Materiały źródłowe wykorzystane przy sporządzeniu prognozy:

1. Mapa sytuacyjno - wysokościowa w skali 1:1 000 z Powiatowego Ośrodka Geodezyjnego
2. Mapa katastralna w skali 1:5 000 z Powiatowego Ośrodka Geodezyjny w Wałbrzychu,
3. Mapa sozologiczna, skala 1:25 0000;
4. Mapa Geologiczna, skala 1:25 0000;
5. Analiza struktury własności.

C. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.

Zaleca się prowadzenie okresowego monitoringu stanu klimatu akustycznego obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi, w celu określenia tendencji zmian w tych obiektach oraz zapobieganiu uciążliwości związanych z obsługą komunikacji.

W trakcie przeprowadzania kontroli realizacji postanowień planu należy między innymi monitorować (wywiad środowiskowy) sytuacje konfliktogenne pomiędzy terenami z zielenią nieurządzoną. W przypadku stwierdzenia konfliktów należy podjąć odpowiednie działania, zmierzające do wyegzekwowania od zarządzających uciążliwymi obiektami zachowania norm środowiskowych.

Podstawą prawną opracowania oceny jest Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w tym zwłaszcza art. 32 o treści:

- w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem decyzji zamieszczonych w rejestrach, (...) oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego;
- prezydent miasta przekazuje radzie gminy wyniki analiz, o których mowa w ust. 1, po uzyskaniu opinii gminnej lub innej właściwej, (...) komisji urbanistyczno-architektonicznej, co najmniej raz w czasie kadencji rady. Rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmuje działania, o których mowa w art. 27 ustawy;
- przy podejmowaniu uchwały, o której mowa w ust. 2, rada gminy bierze pod uwagę w szczególności zgodność projektu studium albo planu miejscowego z wymogami wynikającymi z przepisów art. 10 ust. 1 i 2, art. 15 oraz art. 16 ust. 1.

TABELA 2

Sposób uwzględnienia problemów ochrony środowiska oraz zasad ładu przestrzennego

Lp.	Problemy ochrony środowiska i ładu przestrzennego	Sposób uwzględnienia w planie
1.	Trasy komunikacyjne, drogi zbiorcze, lokalne, dojazdowe oraz wewnętrzne są źródłem emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych do atmosfery oraz hałasu	Projekt planu wprowadza nową zabudowę w bezpośrednim sąsiedztwie dróg, na którym są przekroczone normy hałasu.
2.	Ochrona zespołów zadrzewień i terenów rolnych	Ustala się ograniczenia w zabudowie na podstawie ustalonych wskaźników. Nastąpi wyłączenie terenu z produkcji rolnej, w tym trwałe przekształcenie tych gruntów, za wyjątkiem terenów poeksploatacyjnych które będą podlegać rekultywacji.
3.	Wykorzystywanie zasobów naturalnych	Zajęcie terenów pod zabudowę dotyczy gruntów rolnych niskich klas bonitacyjnych. Projekt nie wyznacza nowych terenów pod zabudowę na gruntach klas chronionych.
4.	Ochrona zespołów zadrzewień	W obszarach wyznaczonych pod zabudowę nie występują zespoły zadrzewień. Zespoły zadrzewień przywodnych zostały objęte ochroną poprzez wyznaczenie terenu zieleni naturalnej ZN oraz poprzez wyznaczenie obszarów zielono- błękitnej infrastruktury, stanowiących otulinę rowów melioracyjnych oraz małych cieków wodnych.
5.	Wpływ na tereny leśne	brak wpływu
6.	Wpływ na obszary o krajobrazie mającym znaczenie historyczne, kulturowe lub archeologiczne.	Plan wprowadza nowe wartości do środowiska kulturowego. Nowe tereny wskazane pod zabudowę stanowią kontynuację terenów zabudowanych. Powiększenie obszarów eksploatacji nie zmieniają generalnego charakteru krajobrazu ze względu na istniejącą kopalnię.
7.	Wpływ na obszary objęte ochroną prawną	Brak oddziaływania, zmiany nie wpłyną na przedmiot ochrony. Wszystkie zmiany wprowadzane są w wykształconych układach ruralistycznych. Największe powierzchniowe zmiany dokonywane są poza terenami podlegającymi ochronie prawnej.

D. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.

Ustalenia planu nie spowodują powstania oddziaływań transgranicznych ze względu na brak identyfikacji takich oddziaływań. Brak możliwości oddziaływania ustaleń planistycznych, w zakresie kształtowania struktury osadniczej gminy wykazany jest poprzez następujące wnioski wynikające z analiz:

1. Ustalenia zawarte w planie nie wprowadzają nowych przeznaczeń uciążliwych w stosunku do zdiagnozowanych siedlisk ze względu na brak ich występowania;
2. Rozbudowa terenów osadniczych oparta została na warunku kontynuacji funkcji;
3. Wszystkie przeznaczenia muszą zawierać uciążliwości w granicach terenów inwestycyjnych.

E. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.

Niniejsza prognoza dotyczy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Czarny Bór dla obszaru nr 3 w granicy ewidencyjnej obręb Borówno.

Dokument prognozy, opracowany jako docelowy wynik procesu planistycznego służy do umożliwienia publicznej dyskusji nad projektem planu w kontekście mogących pojawić się konfliktów i uciążliwości dla mieszkańców oraz powinien być pomocny przy podjęciu przez Radę Gminy ostatecznej decyzji dotyczącej uchwalenia planu. Dostarcza on bowiem informacji niezbędnych do uświadomienia i rozważenia, czy wynikające z wdrożenia ustaleń planu korzyści ekonomiczne i społeczne nie zostaną osiągnięte kosztem wprowadzenia konfliktów przestrzennych wynikających z lokalizacji odmiennych funkcji.

Ponadto, dokument ten zawiera krótki opis istniejącego stanu zagospodarowania terenu oraz charakterystykę podstawowych cech środowiska przyrodniczego. W dalszej części prognozy zostały przeanalizowane możliwe skutki środowiskowe, które realizacja ustaleń planu potencjalnie może powodować, w rozbiciu na poszczególne komponenty środowiska w fazie realizacji oraz funkcjonowania planowanych przedsięwzięć. Następnie przeprowadzono analizę zgodności ustaleń projektu planu z celami ekologicznymi w kontekście zasad zrównoważonego rozwoju ustalonych na bazie obowiązujących przepisów. Podstawowym sposobem wizualizacji informacji jest rysunek prognozy sporządzony na rysunku projektu planu, na którym przedstawiono wyniki prognozy wpływu skutków przedsięwzięć, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu.

Wyniki prognozy skonstruowano bazując na porównaniu ocen jakości środowiska w obrębie przestrzeni objętej opracowaniem dla stanu aktualnego oraz prognozowanego.

F. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU¹.

1. Położenie i rzeźba terenu.

Według podziału Polski na jednostki fizycznogeograficzne (Kondracki 2002, Walczak 1968) badany obszar znajduje się w zasięgu: makroregionu Sudetów Środkowych [332.4], w mezoregionie Góry Wałbrzyskie [332.42].

Pod względem podziału administracyjnego wieś Borówno znajduje się w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego, w zachodniej części powiatu wałbrzyskiego oraz w południowej części gminy Czarny Bór.

2. Budowa geologiczna.

Obszar opracowania położony jest w obrębie niecki śródsudeckiej, która stanowi rozległą jednostkę Sudetów Środkowych sięgającą od Rudaw Janowickich i Karkonoszy na północnym zachodzie a Kotliną Kłodzką na południowym wschodzie. Od strony północnej ograniczona jest przez Góry Kaczawskie, a na północnym wschodzie sąsiaduje z Pogórzem Bolkowsko-Wałbrzyskim i Górami Sowimi. W części południowo-zachodniej wnika na teren Czech.

W obszarze niecki śródsudeckiej przeważają skały osadowe karbonu, permu, dolnego triasu i górnej kredy. Dno niecki pokryte jest przez skały dolnego karbonu, które są widoczne na jej obrzeżach. Młodsze skały odsłaniają się wraz ze zbliżaniem do osi niecki. Piaszkowce z epoki górnej kredy Gór Stołowych stanowią najmłodszą oraz najwyżej położoną warstwę osadowego wypełnienia niecki.

W północnej części gminy, w której zlokalizowany jest obszar opracowania, występują skały osadowe z okresu karbonu. Skały górnego karbonu przylegają od północy do utworów czerwonego spągowca wąskim pasem o szerokości ok. 1-1,5 km. Dalej na północ położone są tereny złożone ze skał osadowych dolnego karbonu (kulmu). Są to głównie zlepieńce i piaszkowce z wkładkami mułowców i łupków ilasto-mułowcowych.

¹ Przedstawione uwarunkowania zostały zaczerpnięte ze *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czarny Bór – 2010*; prognozy oddziaływania ustaleń studium 2010; Inwentaryzacji przyrodniczej województwa dolnośląskiego Gminy Czarny Bór – Fundacja Ekologiczna Zielona Akcja, Tom 1, Legnica 2005. Rozmieszczenie i liczebność populacji bobra europejskiego i wydry na terenie województwa dolnośląskiego Wrocław, 2012, Inwentaryzacja ornitologiczna proponowanych obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000: Góry Izerskie i Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie Warszawa, 2009, Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry Kamienne.

Na dnie dolin rzecznych występują osady rzeczne – piaski, żwiry i muły. Skumulowane są w dolnym odcinku doliny Lesku w okolicach Witkowa. Na zboczach dolin większych cieków (Lesk, Grzędki Potok) występują pozostałości starszych osadów rzecznych w postaci teras.

Aktualnie następujące udokumentowane złoża: melafiru „Borówno”.

Tabela 3. Wykaz udokumentowanych na terenie gminy Czarny Bór złóż surowców naturalnych

Lp.	Nazwa złoża	Położenie	Kopalina	Pow [ha]	Stan zagosp	Teren górniczy
1.	Borówno	Borówno, Krzeszów	melafiry	33,26	eksploatowane okresowo	Borówno I

Opracowanie na podstawie danych z <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>

3. Gleby

Użytki rolne w gminie Czarny Bór zajmują obszar 3665,5 ha, co stanowi 55,2% powierzchni gminy. Największy udział (ponad 70%) mają one w obrębach Borówno i Jaczków. Struktura użytkowania gruntów rolnych w gminie jest następująca: użytki orne (R)– 1776 ha, sady – 1,1 ha, łąki (Ł)– 933 ha i pastwiska (Ps) – 956 ha. Na terenie gminy, wśród gruntów ornych dominują gleby średnie, zaliczane do IVa i IVb klasy bonitacyjnej (46,6+13,6% użytków ornych), oraz gleby słabe - V klasy (36,0%). Gleby klasy VI zajmują 3,6% użytkowanych rolniczo gleb. Niewielki udział posiadają gleby zaliczane do dobrej III klasy bonitacyjnej (0,2%). Występują one tylko w Jaczkowie.

Wśród użytków zielonych dominują również gleby klasy IV (67,4%). Grunty z glebami klasy V zajmują 25,0%, VI – 4,0%. Użytki zielone z glebami III klasy zajmują 3,6% powierzchni. W opracowanej przez Urząd Marszałkowski we Wrocławiu Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Dolnośląskiego gmina Czarny Bór włączona została do III Regionu Przemysłowo – rekreacyjno – turystycznego, w obrębie którego występuje wysoka wartość środowiska przyrodniczego przy niskiej jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Ocena warunków agroekologicznych gminy w 100 punktowej skali IUNG wypadła w tej ocenie stosunkowo nisko. Czarny Bór otrzymał zaledwie 39,6 punktów w tej skali (od 33,4 pkt. w obrębie rzędy do 43,9 pkt. w Jaczkowie). Z uwagi na rolniczą przydatność gleby gminy Czarny Bór należą do sześciu kompleksów, z których dominującym dla gruntów ornych jest kompleks zbożowo- górski, a dla użytków zielonych – kompleks użytki zielone średnie.

4. Wymogi ochrony krajobrazu.

Gmina Czarny Bór położona jest w makroregionie Sudetów Środkowych. Pełna klasyfikacja fizycznogeograficzna dla tego rejonu [KONDRACKI 2002, WALCZAK 1968] wygląda następująco:

- Prowincja 33: Masyw Czeski;
- Podprowincja 332: Sudety i Przedgórze Sudeckie;
- Makroregion 332.4: Sudety Środkowe;
- Mezoregion 332.41: Brama Lubawska (Kotlina Kamiennogórska);
- Mikroregion: Obniżenie Leska i Kamiennej Góry.
- Mezoregion 332.42: Góry Wałbrzyskie;
- Mikroregion: Masyw Trójarbu i Kraglaka.
- Mezoregion 332.43: Góry Kamienne;
- Mikroregion: Masyw Dzikowca i Lesistej Wielkiej.
- Mikroregion: Czarny Las.

Tak więc, w skali mezoregionu gmina Czarny Bór położona jest u zbiegu trzech jednostek fizycznogeograficznych: Kotliny Kamiennogórskiej na północy, Gór Wałbrzyskich na północnym – wschodzie oraz Gór Kamiennych w centrum i na południu. Rzeźba terenu gminy jest bardzo urozmaicona, o czym świadczy m.in. różnica wysokości 418,5 m pomiędzy najwyższym położonym miejscem na północnym zboczu Lesistej Wielkiej - 852,5 m n.p.m., a najniższym punktem w korycie Leska poniżej Jaczkowa – ok. 434 m n.p.m. W ukształtowaniu terenu wyraźnie zaznacza się szerokie obniżenie doliny Leska oraz jego lewego dopływu– Grzędzkiego Potoku, wytyczające oś całej gminy. Pasma należące do Gór Kamiennych stanowią obrzeżenie gminy od zachodu (Czarny Las i Krzeszowskie Wzgórze) oraz południowego– wschodu i wschodu (Masyw Dzikowca i Lesistej Wielkiej). Pasma Czarnego Lasu jest najbardziej na północ wysuniętą częścią Gór Kamiennych. Czarny Las stanowi najniższe wzniesienie Gór Kamiennych (najwyższy punkt: Czuba - 660 m n.p.m.). Charakterystyczna jest wyraźna asymetria grzbietów, których północne skłony są bardziej strome niż południowe. Dolina Grzędzkiego Potoku oddziela pasmo Czarnego Lasu od Masywu Dzikowca i Lesistej Wielkiej. Masyw ten składa się z dwóch wąskich, równoległych grzbietów (Dzikowca i Lesistej) o przebiegu zbliżonym do południkowego i stromych zboczach. Północno – wschodnia część gminy obejmuje fragment Masywu Trójarbu należącego do Gór Wałbrzyskich. Masyw Trójarbu stanowi wyraźną, wyróżniającą się w terenie grupę górską, której najwyższy szczyt Góra Trójarb osiąga wysokość 778 m n.p.m. [STAFFA i inni 1996; STAFFA i inni 2005].

Obniżenia śródgórskie nie stanowią jednolitego morfologicznie obszaru. W ich obrębie znajdują się:

- seria niewysokich wzniesień, dla których charakterystyczne jest występowanie rozległych powierzchni wierzchowiowych, o wysokości 500-540 m n.p.m., porożnianych nieckowatymi dolinkami, o spadkach terenu na zboczach dolin i stokach mieszczących się w przedziale 20- 30%;
- zrównania podstokowe – rozległe płaskie powierzchnie występujące u podnóża pasm górskich,
- dolina Grzędzkiego Potoku, o południkowym przebiegu.

Część centralną terenu opracowania zajmuje rozległe śródgórskie obniżenie, przez które przepływa rzeka Leska, zwane Obniżeniem Leska. Obniżenie Leska stanowi wschodnią odnogę obniżenia Kamiennej Góry i zamknięte jest od zachodu Górą Lisimi, położonymi poza granicami gminy. Od północnego wschodu Obniżenie Leska ograniczone jest Masywem Trójgarbu, a od południa grzbieciem Chojniaka i Młynarki. Na północy z Obniżeniem Leska łączy się dolina Ciekliny oddzielająca Masyw Krąglaka od Masywu Trójgarbu. W obniżeniu Leska położone są układy osadnicze wsi Czarny Bór, Jaczków i Witków. Na południu dolina Leska łączy się z doliną Grzędzkiego Potoku, w obrębie której położone są wsie: Grzędy i Grzędy Górne.

4.1. Walory przyrody nieożywionej

Chociaż teren gminy Czarny Bór wyróżnia się bogactwem form morfologicznych i geologicznych, to nie ma tu obecnie żadnego obiektu przyrody nieożywionej, który byłby objęty ochroną prawną w postaci rezerwatu, pomnika przyrody nieożywionej czy stanowiska dokumentacyjnego. Większość cennych obiektów przyrody nieożywionej (progi strukturalne na stokach Trójgarbu, głębokie i kręte dolinki wcosowe, wodospady i bystrza, a także eratyki i nagromadzenia skałek zlepieńcowych) objętych jest ochroną w ramach dwóch obszarów chronionego krajobrazu: „Kopuły Chelmea, Trójgarbu i Krzyżowej Góry” oraz „Góry Kamienne”. Dodatkowo, w inwentaryzacji przyrodniczej gminy [A Paczos w KRUKOWSKA-SZOPA 2005] wskazuje się potrzebę ochrony w formie pomników przyrody nieożywionej lub stanowisk dokumentacyjnych następujących obiektów:

1. eratyk - blok gnejsu drobnooczkowego w Witkowie,
2. eratyk - blok czerwonego granitu w Witkowie,
3. skałka porfirowa – stokowa w Grzędach Górnych,
4. skałka porfirowa - o formie iglicy w Grzędach Górnych,
5. 2 skałki porfirowe w Grzędach Górnych.

4.2. Walory wizualne krajobrazu

Mając na uwadze cechy fizjonomiczne, wynikających zarówno z ukształtowania terenu jak jego pokrycia, cały obszar opracowania można zaliczyć do jednostki krajobrazowej, która nosi znamiona krajobrazu kulturowego osadnictwa wiejskiego na terenach gór średnich.

Konstrukcję tego typów krajobrazu stanowią dwie odrębne formy: otarte tereny upraw rolnych z dużym udziałem lasów oraz krajobraz zabudowy wiejskiej. Typowymi elementami pierwszej formy są pola uprawne, łąki i pastwiska skupione głównie w obrębie dolin cieków wodnych oraz na wypłaszczeniach dolinnych i mniej stromych zboczach górskich, a także porastające wierzchowiny i strome zbocza kompleksy leśne. Krajobraz ten zalicza się do klasy krajobrazów otwartych odznaczających się szerokim, naturalnym widnokresem, w którego obrębie dominują formy wprowadzone w większości wprowadzone przez człowieka (uprawy rolne, lasy), ale naturalne w swym tworzywie. Jest więc to krajobraz typu kulturowego, złożony z wielkich, otwartych wnętrz, uformowanych przez człowieka z elementów stanowiących zasoby przyrody. Krajobraz terenów otwartych: upraw rolnych i lasów, dominujący w obszarze opracowania należy określić, jako harmonijny Druga z omawianych form architektoniczno- krajobrazowych zaliczona może być do krajobrazów typu górskiego, wiejskiego, o charakterze którego decydują przestrzenie mieszkalnogospodarczej zabudowy mieszkalnej i zagrodowej przemieszanej z silnie przeobrażonymi terenami eksploatacji, z wyrobiskiem, zwałowiskiem i infrastrukturą przemysłową. Na terenie opracowania znajduje się 6 jednostek takiej zabudowy, każda z nich posiada pewne indywidualne cechy.

Miejscowości gminy charakteryzują się dobrze zachowanym zabytkowym układem osadniczym, o średniowiecznej genezie. Przeważają wsie o układzie łańcuchowym. Decydują o tym: dobrze zachowane układy zabudowy o wartościach kulturowych i zabudowa zagrodowa o niskiej intensywności i wysokości, z przewagą zabudowy historycznej o walorach kulturowych powstała w XIX i XX wieku i niewielkim udziałem zabudowy współczesnej. Także dotychczasowa zabudowa współczesna swoją formą i gabarytami dobrze wpisuje się w istniejące układy. Pod względem krajobrazowym wyróżniają się nieuregulowane, obudowane zielenią fragmenty doliny Leska, dolina Grzędzkiego Potoku, dolina Mianki i inne mniejszych cieków wodnych, park dworski w Jaczkowie, kościoły wraz z cmentarzami w Jaczkowie, Grzędach i Witkowie oraz cmentarz ewangelicki w Witkowie. Nowe wartości do krajobrazu wniosły powstałe w Jaczkowie na terenach poeksploatacyjnych zbiorniki wodne.

4.3. Wartości krajobrazu kulturowego

Wsie posiadają układ przestrzenny typu wsi łańcuchowej, związany z łańcowym podziałem gruntów, charakterystyczny dla kotlin śródgórskich.

5. Warunki klimatyczne.

Pod względem klimatycznym obszar opracowania mieści się w zasięgu dwóch regionów klimatycznych: kamiennogórskiego i wałbrzyskiego (Schmucka 1960). Położony jest w sudeckiej strefie ekoklimatycznej, w 2 makroregionach ekoklimatycznych: gór wysokich Karkonoszy i gór średnich Sudetów Środkowych. Czynniki kształtującymi klimat tej strefy są: wysokość n.p.m., ekspozycja i nachylenie stoków, wklęsłość i wypukłość oraz rozmieszczenie i orientacja głównych elementów rzeźby terenu.

Przeważają kierunki wiatru z zachodu na wschód. Średnia roczna prędkość wiatru na wys. 10 m nad powierzchnią gruntu wynosi od 5 do 7,5 m s⁻¹. Wiejące w chłodnej połowie roku południowe wiatry mają często cechy typu bora, wiatru chłodnego i wiejącego ze znaczną siłą. Średnia temperatura roczna wynosi 5-6°C, średnia temperatura w okresie zimy (styczeń-luty) -5 - -4°C, średnia temperatura lata w lipcu 13-14°C. Jest to rejon o umiarkowanej sumie opadów atmosferycznych. Opady roczne występują w granicach 700-800 mm. Średnia roczna liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi 60-80 dni, natomiast grubość pokrywy śnieżnej 20-30 cm. Wilgotność względna powietrza wynosi 25-80%.

Warunki klimatyczne obszaru opracowania są zależne od wysokości terenu, relacji form dolinnych i grzbietów, ekspozycji terenu na oddziaływanie wiatru i promieniowania słonecznego oraz występowaniem szaty roślinnej. Występują przeważnie korzystne warunki klimatyczne, odpowiednie warunki solarne i termiczno-wilgotnościowe oraz dobre przewietrzanie. Niewielkie spadki terenu na stokach północnych nie wpływają na różnicę uwarunkowań termicznych, wilgotnościowych i solarnych. Stoki o ekspozycji południowej posiadają najkorzystniejsze warunki bioklimatyczne. Niekorzystne warunki klimatyczne występują w dolinach cieków wodnych, stanowiących miejsca tworzenia się mgieł, mrozowisk, a także gromadzenia się mas wychłodzonego powietrza, spływającego z wyższych partii terenu. Stosunki termiczno - wilgotnościowe są tu w dużym stopniu kształtowane poprzez warunki wodne: występowaniem podmokłości stałych i okresowych, wód płynących i stojących. Wody dolin są źródłem mgieł, które przy słabym przewietrzaniu nie przemieszczają się w obszary pozadolinne.

6. Hydrografia.

6.1. Wody powierzchniowe

Gmina Czarny Bór jest położona w dorzeczu Odry, w zlewni Lesku oraz w niewielkim fragmencie na terenie zlewni Zadanej – prawych dopływów Bobru oraz na terenie zlewni Strzegomki – lewego dopływu Bystrzycy. Przez jej obszar przebiega dział wodny II rzędu pomiędzy dorzeczem Bobru a dorzeczem Bystrzycy, który pokrywa się niemal z granicą gminy w obrębie Masywu Trójarbu.

Twarde i wytrzymałe na erozję skały magmowe determinują hydrologię Gór Kamiennych, które mimo znacznych opadów rocznych (800-9000 mm) i długiego zalegania pokrywy śnieżnej, są wyjątkowo ubogie w wodę. Wody podziemne związane są z warunkami hydrogeologicznymi tworzącego go górotworu i zasadniczo występują w 2 strefach:

- wody szczelinowe i rumoszowe, które występują w skałach krystalicznych masywów górskich i gromadzą się w cienkiej pokrywie zwietrzelinowej i w spękaniach skalnych;
- zasobne w wody warstwowe skały osadowe obniżeń.

Główną oś hydrograficzną obszaru opracowania wyznacza rzeka Lesk – dopływ Bobru, o południkowym przebiegu. Dopływy Leska to lewobrzeżne: Mianka (w Borównie), Grzędzki Potok (w Czarnym Borze) oraz prawobrzeżne: Jabłonica i Czerwony Strumień (w Czarnym Borze). Północno – zachodni fragment terenu, należący do zlewni Zadnej odwadnia potok, który zasila następnie Łęzec, wpadający do Zadnej. Lesk w przeważającej części opracowania jest uregulowany i otoczony zabudową. Jedynie w północnej części obszaru opracowania płynie szeroką doliną i ma charakter zbliżony do naturalnego. Największą powierzchnię zajmują wody w obrębie Jaczków, głównie za sprawą dużych zbiorników poeksploatacyjnych kruszywa. Duże zbiorniki wodne znajdują się także w obrębie Witkowa oraz Grząd (Zalew Grzędy).

Podstawową cechą wymienionych cieków wodnych są znaczne spadki w profilu podłużnym, typowe dla terenów górskich oraz duże nachylenia w obrębie powierzchni stokowych, kształtujących ich zlewnie. Skutkiem jest przyspieszony obieg wody w podłożu, głównie w obrębie płytkich stref zwietrzelin stokowych oraz obniżenie retencji podziemnej. Charakteryzuje je wysoki udział odpływu szybkiego w odpływie całkowitym, spowodowany powszechnym występowaniem spływu powierzchniowego oraz znaczna dynamika zmienności przepływu.

Większe ciekі omawianego obszaru są pozanormatywnie zanieczyszczone. Parametrem ograniczającym jest stan sanitarny. Przyczyną tego jest przeciążenie cieków zrzutami zanieczyszczeń z oczyszczalni wraz ze ściekami nieoczyszczonymi i docierającymi z terenów osadniczych oraz rolniczych. Większy zrzut ścieków w gminie odbywa się przez oczyszczalnię w Czarnym Borze.

6.2. Wody podziemne

Twarde i wytrzymałe na erozję skały magmowe determinują hydrologię Gór Kamiennych, które mimo znacznych opadów rocznych (800-9000 mm) i długiego zalegania pokrywy śnieżnej, są wyjątkowo ubogie w wodę. Wody podziemne związane są z warunkami hydrogeologicznymi tworzącego go górotworu i zasadniczo występują w 2 strefach:

- wody szczelinowe i rumoszowe, które występują w skałach krystalicznych masywów górskich;

- i gromadzą się w cienkiej pokrywie zwietrzelinowej i w spękaniach skalnych;
- zasobne w wody warstwowe skały osadowe obniżeń.

Na omawianym terenie występują dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP):

- GZWP Nr 342 „Niecka wewnątrzsudecka Krzeszów”.

7. Wymogi ochrony środowiska

7.1. Woda

badania czystości wód rzeki Lesk w ramach Monitoringu Operacyjnego prowadzono w 2008 roku w punkcie powyżej ujścia Grzędzkiego Potoku oraz w 2007 roku w 2 punktach pomiarowo – kontrolnych. Wysoka wartość wskaźnika zanieczyszczenia związkami organicznymi – BZT₅, amoniak, azot Kjeldhala, fosforany i fosfor ogólny odpowiadały V klasie. Parametry takie jak: tlen rozpuszczony i azotyny utrzymywały się w IV klasie. Pozostałe wskaźniki nie przekraczały klasy III. W przekroju poniżej ujścia potok Lesk wykazywał niezadowalającą jakość – IV klasę w zakresie wskaźników takich jak: azot Kjeldhala i fosforany. Pozostałe badane parametry fizykochemiczne nie przekraczały III klasy.

7.2. Powietrze

Powietrze atmosferyczne na omawianym obszarze znajduje się pod wpływem ładunków emisji pyłowo-gazowych związanych z zespołem miejskoprzemysłowym Wałbrzycha i Boguszowa- Gorc. Forma terenowa kotliny śródgórskiej sprzyja tworzeniu się inwersji termicznych i zastoisk powietrza, co warunkuje okresowe wzrastanie poziomu zanieczyszczeń w przyziemnej warstwie atmosfery. Zgodnie z oceną jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2017 roku, gmina Czarny Bór, wykazuje się dotrzymaniem poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych substancji w powietrzu (Klasa A) ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia dla następujących zanieczyszczeń: dwutlenek azotu, pyłu PM₁₀, pyłu PM_{2,5}, arsenu, ozonu (poziom docelowy).

Dla gminy Czarny Bór przekroczenie są wskazane dla średniorocznego stężenia B(a)P w pyłe PM₁₀. Jako główną przyczynę przekroczeń wskazuje się oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków. Ponadto, ocena jakości powietrza wskazuje na przekroczenia dla ozonu (poziom długoterminowy) i ozonu ze względu na ochronę roślin..

Tabela 4

Dane dotyczące zanieczyszczenia powietrza ze stacji pomiarowej - Szczawno-Zdrój, ul. Kolejowa 14

ok	Zanieczyszczenie	Nazwa statystyki	Kod statystyki	Wartość
2019	pył zawieszony PM10	Średnia roczna	SA	22.44222222
2019	pył zawieszony PM10	Minimum roczne	MIN	3.54
2019	pył zawieszony PM10	Maksimum roczne	MAX	156.6
2019	pył zawieszony PM10	Maksimum z wartości lub średnich dobowych	MAX_S24	156.6
2019	pył zawieszony PM10	Liczba dni powyżej granicy ze średnich dobowych	LD_S24	20.0
2019	pył zawieszony PM10	Percentyl P90.4 z wyników jednostkowych	S90_4_PERC	43.52
2019	pył zawieszony PM10	Wartość stosunku pokrycia roku pomiarami do oczekiwanego pokrycia roku	KOMPL	96.16
2020	pył zawieszony PM10	Średnia roczna	SA	27.796129032
2020	pył zawieszony PM10	Minimum roczne	MIN	9.36
2020	pył zawieszony PM10	Maksimum roczne	MAX	70.83
2020	pył zawieszony PM10	Maksimum z wartości lub średnich dobowych	MAX_S24	70.83
2020	pył zawieszony PM10	Liczba dni powyżej granicy ze średnich dobowych	LD_S24	3.0
2020	pył zawieszony PM10	Percentyl P90.4 z wyników jednostkowych	S90_4_PERC	47.54
2019	benzo(a)piren w PM10	Średnia roczna	SA	3.940559767
2019	benzo(a)piren w PM10	Minimum roczne	MIN	0.257
2019	benzo(a)piren w PM10	Maksimum roczne	MAX	22.202
2019	benzo(a)piren w PM10	Wartość stosunku pokrycia roku pomiarami do oczekiwanego pokrycia roku	KOMPL	93.97

źródło <https://powietrze.gios.gov.pl>**Tabela 5**

Dane dotyczące zanieczyszczenia powietrza ze stacji pomiarowej - Kamienna Góra

ok	Zanieczyszczenie	Nazwa statystyki	Kod statystyki	Wartość
2020	pył zawieszony PM10	Średnia roczna	SA	27.070954319
2020	pył zawieszony PM10	Minimum roczne	MIN	0.37778
2020	pył zawieszony PM10	Maksimum roczne	MAX	235.06
2020	pył zawieszony PM10	Maksimum z wartości lub średnich dobowych	MAX_S24	92.835766667
2020	pył zawieszony PM10	Liczba dni powyżej granicy ze średnich dobowych	LD_S24	4.0
2020	pył zawieszony PM10	Percentyl P50 z wyników jednostkowych	S50_PERC	21.8164
2020	pył zawieszony PM10	Percentyl P90.4 z wyników jednostkowych	S90_4_PERC	45.47258625
2020	pył zawieszony PM10	Średnia roczna	SA	33.160434783
2020	pył zawieszony PM10	Minimum roczne	MIN	15.14
2020	pył zawieszony PM10	Maksimum roczne	MAX	86.54
2020	pył zawieszony PM10	Maksimum z wartości lub średnich dobowych	MAX_S24	86.54
2020	pył zawieszony PM10	Liczba dni powyżej granicy ze średnich dobowych	LD_S24	2.0
2020	pył zawieszony PM10	Percentyl P90.4 z wyników jednostkowych	S90_4_PERC	44.9
2020	pył zawieszony PM2.5	Średnia roczna	SA	25.7613952
2020	pył zawieszony PM2.5	Minimum roczne	MIN	0.35583
2020	pył zawieszony PM2.5	Maksimum roczne	MAX	214.883
2020	pył zawieszony PM2.5	Percentyl P50 z wyników jednostkowych	S50_PERC	20.7331

źródło <https://powietrze.gios.gov.pl>

Kopalnia Melafiru w Grzędach posiada pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza z zakładu przerobczego (pozwolenie z dnia 27 listopada 2018 r.). Zgodnie z powyższym pozwoleniem dopuszcza się wprowadzanie do powietrza gazy i pyły z dwóch stacji filtracyjnych. Emisja zanieczyszczeń gazowych ze środków transportu ma charakter marginalny, dlatego najistotniejszym elementem oddziaływania jest emisja pyłu, PM10 i PM 2,5. Jednak wymodelowane zasięgi

częstości przekroczeń stężeń maksymalnych nie wykraczają poza dozwoloną wartość 0,2%, poza terenem zakładu górniczego².

7.3. Klimat akustyczny

Klimat akustyczny na podlegających ochronie przeciwhałasowej obszarach zurbanizowanych kształtowany może być przez oddziaływanie akustyczne obiektów przemysłowych, lotnisk oraz przez linie komunikacyjne związane z ruchem samochodów i ruchem pociągów. Na terenie opracowania nie występuje aktualnie problem hałasu związanego z lotnictwem jak i hałasem napowietrznych linii energetycznych.

7.4. Pola elektromagnetyczne

Źródłami pola elektromagnetycznego powodującego przekroczenie wartości dopuszczalnych na terenach zamieszkałych mogą być linie przesyłowe oraz stacje elektroenergetyczne dla napięć 110 kV i wyższych. Przez teren opracowania przebiegają: linia elektroenergetyczna D-220 o napięciu 220 kV relacji Cieplice - Boguszów oraz dwie linie elektroenergetyczne: S-230 i S-167/168 o napięciu 110 kV.

8. Poważne awarie i zagrożenia naturalne

Szczególnym rodzajem zagrożeń występujących w środowisku są tzw. „nadzwyczajne zagrożenia” charakteryzujące się nagłym przebiegiem. Do zagrożeń takich zaliczyć należy albo klęski o charakterze naturalnym jak: powódzie, huragany, trzęsienia ziemi, albo katastrofy i wypadki związane z technologiami i wytworami ludzkimi jak: uwalnianie się niebezpiecznych substancji chemicznych, wybuchy, katastrofy komunikacyjne itp. zwane poważnymi awariami.

Tereny zagrożone powodziami

Największym zagrożeniem dla bezpieczeństwa ludności i mienia na terenie gminy są cykliczne podwozie w dolinie rzeki Lesk i jej dopływu Grzędzkiego Potoku. Dotyczy to miejscowości: Czarny Bór, Grzędy, Grzędy Górne, Jaczków i Witków. Gmina Czarny Bór została dwukrotnie dotknięta powodzią w 1997 r.: podczas I fali powodziowej w dniach 6-10 lipca, oraz podczas II fali powodziowej w dniach 19-21 lipca. Uszkodzeniu uległo wówczas wiele budynków mieszkalnych i zagrodowych oraz rowów melioracyjnych. W 2002 r. przeprowadzono prace mające na celu udrożnienie koryta rzeki Lesk.

9. Środowisko przyrodnicze

9.1. Lasy.

Lesistość w gminie Czarny Bór wynosi 36,8% nieco mniej niż w pow. wałbrzyskim – 39,5, więcej niż w woj. dolnośląskim – 29,5) Gospodarką leśną zajmują się Administracja Lasów Państwowych - Nadleśnictwa: Wałbrzych i Kamienna Góra. Największy obszar lasów – ponad 75% jest w Zarządzie Nadleśnictwa Kamienna Góra, pozostałe – około 25% w zarządzie Nadleśnictwa Wałbrzych, obejmującego obręb: Czarny Bór, Jaczków i Witków. Na terenach leśnych prowadzona jest gospodarka zgodna z ustaleniami planów urzędzeniowych. Całe zasoby leśne mają statut lasów ochronnych.

9.2. Użytki rolne.

Użytki rolne w gminie Czarny Bór zajmują obszar 3665,5 ha, co stanowi 55,2% powierzchni gminy. Największy udział (ponad 70%) mają one w obrębach Borówno i Jaczków. Struktura użytkowania gruntów rolnych w gminie jest następująca: użytki orne (R) – 1776 ha, sady – 1,1 ha, łąki (Ł) – 933 ha i pastwiska (Ps) – 956 ha. Występują tu dobre warunki (struktura użytków rolnych, ukształtowanie terenu, warunki przyrodnicze) dla produkcji zwierzęcej, które nie są wykorzystywane. Gleby te są natomiast mało przydatne pod uprawy zbóż. Dominują tu gleby średnie, zaliczane do IVa i IVb klasy bonitacyjnej), oraz gleby słabe - V klasy.

9.3. Przestrzeń leśna

Według regionalizacji przyrodniczo- leśnej [TRAMPLER i in. 1990] lasy gminy Czarny Bór położone są w krainie Sudeckiej, w dzielnicy Sudetów Środkowych, z mezoregionie Pogórza i Gór Wałbrzyskich oraz Gór Kamiennych. Lesistość w gminie Czarny Bór wynosi 36,8% nieco mniej niż w pow. wałbrzyskim – 39,5, więcej niż w woj. dolnośląskim – 29,5) Gospodarką leśną zajmują się Administracja Lasów Państwowych - Nadleśnictwa: Wałbrzych i Kamienna Góra. Największy obszar lasów – ponad 75% jest w Zarządzie Nadleśnictwa Kamienna Góra, pozostałe – około 25% w zarządzie Nadleśnictwa Wałbrzych, obejmującego obręb: Czarny Bór, Jaczków i Witków. Na terenach leśnych prowadzona jest gospodarka zgodna z ustaleniami planów urzędzeniowych. Największe kompleksy leśne występują w południowej części gminy (obwód Grzędy – lesistość 56,3%), wchodzącej w skład Parku Krajobrazowego Sudetów Wałbrzyskich, Obszaru Chronionego Krajobrazu Sudetów Wałbrzyskich oraz terenów objętych ochroną w ramach Programu Natura 2000. Duże połacie leśne znajdują się także w północnej i północno-zachodniej części gminy (Masyw Trójarbu).

Przeważająca część lasów (75%) na terenie opracowania zarządzana jest przez Państwowe Gospodarstwo Leśne – Lasy Państwowe Nadleśnictwo Kamienna Góra. Czwartą częścią gruntów leśnych (część lasów w obrębie Witków i Jaczków wraz z kompleksem w Masywie Trójarbu) zarządza Nadleśnictwo Wałbrzych.

² KARTA INFORMACYJNA PRZEDSIĘWZIĘCIA Zmiana koncesji na wydobywanie Melafiru ze złoża „Grzędy” Załącznik do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, Ekovert Łukasz Szkudlarek, Wrocław 2019,

Oprócz lasów państwowych zarządzanych przez nadleśnictwa, na terenie opracowania znajduje się 16,7 ha lasów gminnych oraz 58,0 ha lasów osób fizycznych. Lasy te znajdują się pod nadzorem Nadleśnictwa [dane GUS 2009].

Całość lasów jest zaliczana do lasów ochronnych, a funkcje ochronne nakładają się wzajemnie (lasy wodochronne, glebochronne, parki krajobrazowe, rezerваты). W zasięgu uszkodzeń przemysłowych znajduje się całość lasów nadleśnictwa (I, II i III strefa uszkodzeń przemysłowych). Przeważające typy siedliskowe lasu: bór górski BG - 5%, bór mieszany górski BMG - 55%, las mieszany górski LMG - 28% oraz las górski LG - 11%. Głównymi gatunkami są: świerk - 87,4%, brzoza - 3,5%, buk - 3,4%, sosna - 1,7% modrzew - 1,3%, olcha - 1%, pozostałe (jawor, jesion, jodła, dąb) - 1,7% [ŚLIWOWSKI i inni 2010(a)].

9.4. Fauna

Inwentaryzacja ssaków na obszarze gminy Czarny Bór prowadzona była w latach 2004-2005 [KRUKOWSKA-SZOPA 2005]. Spośród wskazanych na terenie gminy ssaków na szczególną uwagę zasługuje obecność popielicy *Myoxus glis* umieszczonej w „Polskiej czerwonej księdze zwierząt ...” [GŁOWACIŃSKI 2001] jako gatunek zagrożony (kategoria NT). Gatunek ten występuje w lasach bukowych Masywu Trójarbu. Wśród ssaków wykazanych na badanym terenie, dwa zamieszczone zostały w Załączniku 2 Dyrektywy Siedliskowej. Są to: wydra *Lutra lutra* i bóbr *Castor fiber*. Zarówno w przypadku bobra jak i wydry nie stosuje się obecnie w Polsce specjalnych form ochrony czynnej ponieważ ich liczebność na terenie naszego kraju jest stosunkowo wysoka [J Furmankiewicz, T Zajac w KRUKOWSKA-SZOPA 2005]. Ochrona siedlisk tych zwierząt polega zachowaniu pasów zieleni przybrzeżnej o szerokości co najmniej 10 m. Na terenie gminy Czarny Bór stanowiska bobrów stwierdzono w rejonie stawów poeksploatacyjnych żwiru w Jaczkowie. W studium tereny te, wraz z odcinkiem koryta rzeki Lesk proponuje się do objęcia ochroną prawną jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy.

10. Istniejące obszary chronione

W obszarze opracowania znajduje się obszar objęty formą ochrony:

- Specjalny Obszar Ochrony Ptaków Natura 2000, PLB020010 „Sudety Wałbrzysko-kamienogórskie”

10.1. Cenne siedliska przyrodnicze

11. Inne obszary cenne pod względem faunistycznym

W opracowanej dla gminy Inwentaryzacji przyrodniczej wskazano następujące obszary i obiekty zasługujące na objęcie ochroną:

□ „Olszyna w dolinie Mianki” - kompleks podmokłych olszyn, zarośli wierzbowych i łąk, ze strumieniem w większej części nieuregulowanym i rozlewiskami na granicy wsi Jaczków i Borówno, gdzie występują gatunki chronione: śnieżyca wiosenna wawrzynek wilczyczko, pierwiosnka wyniosła; występuje łąg jesionowo – olszowy 91E0

12. Charakterystyka układu komunikacyjnego

Przedmiotowe zmiany nie dotyczą układu dróg klas zbiorczych, lokalnych i dojazdowych. Poszczególne tereny skomunikowane będą za pośrednictwem dróg wewnętrznych.

13. Charakterystyka wyposażenia w infrastrukturę techniczną.

13.1. Zaopatrzenie w wodę.

— Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć wodociagową. Z wody dostarczanej wodociągami korzysta 95,6% mieszkańców gminy (GUS 2018). Przez teren gminy przebiega wodociąg magistralny relacji Marciszów – Wałbrzych, zaopatrujący miasto Wałbrzych. Sieć wodociagowa składa się z niezależnych systemów wodociagowych dla wsi Grzędy Górne.

13.2. Gospodarka ściekowa.

Na terenie gminy korzysta 45% mieszkańców z sieci kanalizacyjnej (GUS 2018). Gmina Czarny Bór została włączona do aglomeracji 2 „Boguszów Gorce” obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków w „Gorce” w Czarnym Borze, jak to podano w poniższej tabeli [źródło: Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych 2009 - AKPOŚK 2009 – dokument zatwierdzony przez RM w dniu 22 marca 2010 r.].

Aglomeracyjną oczyszczalnią ścieków, która obsługuje także gminę Czarny Bór jest czyszczalnia mechaniczno-biologiczna położona w południowo – zachodniej części wsi Czarny Bór (przy drodze powiatowej nr 3366D). Jest ona administrowana przez Wałbrzyski Zakład Wodociągów i Kanalizacji. Aktualnie doprowadzane są tu ścieki (brak jest pełnego rozdziału ścieków) z dzielnicy Gorce w Boguszowie i wsi Czarny Bór. Docelowo oczyszczalnia może posiadać przepustowość 5000 m³/d.

Na terenie gminy tylko wieś Czarny Bór posiada uporządkowaną gospodarkę ściekową. Sieci kanalizacyjne obsługują tutaj 1500 mieszkańców, co stanowi 31,5% mieszkańców gminy. W innych miejscowościach gminy ścieki bytowe, gospodarcze i poprodukcyjne odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych. Ich opróżnianie odbywa się za pomocą pojazdów asenizacyjnych i przekazywane do oczyszczalni ścieków w celu ich utylizacji.

13.3. Gospodarka odpadami.

Obszar gminy obsługiwany jest przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sanikom Sp. z o.o. w tym przez Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.

13.4. Gospodarka ciepła

Ze względu na brak centralnych urządzeń zaopatrujących mieszkańców w ciepło, na terenie opracowania istnieje system gospodarki ciepłej rozproszony. Mieszkańcy korzystają z indywidualnych źródeł ciepła, znajdujących się w poszczególnych gospodarstwach domowych (ogrzewanie piecowe lub etażowe co) opalanych węglem, koksem i drewnem, rzadziej z przydomowych zbiorników na gaz płynny.

G. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.

Projekt zakłada zachowanie struktury funkcjonalno- przestrzennej oraz jej znaczącą rozbudowę w zakresie powstawania nowych siedlisk mieszkaniowo – rolniczych, jak również wprowadzanie zabudowy uzupełniającej istniejącą w strukturze wiejskiej. Zmiany funkcjonalne na terenach przeznaczonych pod trwałe zainwestowanie zostały podzielone na grupy wskazując pod zabudowę mieszkaniową i usługową nowe tereny kosztem użytków rolnych i innych terenów otwartych. Drugą grupą nowych przeznaczeń jest zabudowa produkcyjno - usługowa zlokalizowana wzdłuż drogi wojewódzkiej oraz poszerzenie terenów górniczych znajdujących się przy granicy gminy.

W związku z powyższym, za znaczące można uznać takie ustalenia, które skutkują negatywnym oddziaływaniem na obszary chronione, przyrodniczo cenne oraz na tereny o małej odporności na antropopresję, oraz które powodują obniżenie walorów krajobrazu, ograniczają dostęp do zasobów środowiska. Jako kryterium wspomagające ocenę, które ze zidentyfikowanych wcześniej zagrożeń wywołanych realizacją ustaleń projektu planu mogą być przyczyną znaczących negatywnych skutków dla niektórych ekokomponentów lub dla środowiska jako całości. W związku z tym przyjęto listę przedsięwzięć zawartą w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko.

H. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY.

Prawidłowe funkcjonowanie systemu przyrodniczego gminy związane jest z jego powiązaniami z zewnętrznymi terenami chronionymi, które wchodzi w skład Systemu Obszarów Chronionych. Mogą być one bardzo silne, w przypadku występowania zbliżonych warunków siedliskowych.

W powiązaniach zewnętrznych systemu przyrodniczego gminy z korytarzami ekologicznymi występuje- Korytarz ekologiczny „Góry Stołowe Zachód” KZ-4A

W granicach administracyjnych gminy warunki przyrodnicze lokalnych korytarzy ekologicznych są w znacznym stopniu nieprzekształcone, zachowując stabilny charakter. Z tego powodu istotne jest zachowanie ciągłości układu jako elementu łączącego silnie przekształcone pod względem biologicznym wnętrza gminy z terenami rolnymi i leśnymi, zachowującymi wartość biologiczną w obszarach uznanych za reprezentacyjne na tym terenie (rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, użytki ekologiczne).

W związku z powyższym na terenie opracowania występują lokalne, negatywne zjawiska i przejawy degradacji środowiska, które to zachodzą w niewielkim stopniu i związane są głównie z podwyższoną emisją zanieczyszczeń do atmosfery, wzmożonym hałasem komunikacyjnym oraz degradacją gleb. Zjawiska te występują na większości terenów osadniczych tego regionu.

I. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLE MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PLANU.

Dla omawianego dokumentu istotne z punktu widzenia ochrony środowiska są priorytety wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Do najważniejszych dokumentów należy na szczeblu międzynarodowym zaliczyć:

- Dyrektywy Unii Europejskiej Dyrektywy 43/92 EEC z 21 maja 1992 r. (z późn. zm.) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywy 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. o ochronie ptaków, będąca podstawą tworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000.
- Umowy międzynarodowe Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000.

Biorąc pod uwagę specyfikę planu, najistotniejsze cele wymienionych dokumentów odnoszą się do ochrony środowiska przyrodniczego i bioróżnorodności. Przeprowadzona w poprzednich rozdziałach analiza wykazała brak

znacząco negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze obszaru planu i terenów do niego przyległych. Zapewnia się zachowanie terenów zieleni, części terenów rolnych, utworzenie powierzchni biologicznie czynnej na działkach budowlanych, a także przebieg cieków wraz z towarzyszącymi im terenami zielonymi, które tworzą korytarze ekologiczne.

Wszelkie akty prawne oraz pośrednio dokumenty związane z polityką przestrzenną i polityką ekologiczną państwa są zgodne z przepisami prawa międzynarodowego oraz ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. W szczególności dostosowywane są również do prawa Unii Europejskiej i polityk przyjętych przez kraje wspólnoty. Poszczególne dyrektywy unijne (np. Dyrektywa Siedliskowa, Dyrektywa Ptasia, Dyrektywa Wodna) transponowane są do prawodawstwa polskiego i mają odzwierciedlenie w wiążących aktach prawnych. Dla obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty: NATURA 2000 „Specjalny Obszar Ochrony Ptaków Natura 2000, PLB020010 „Sudety Wałbrzysko-kamiennogórskie”, Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk Natura 2000, PLH020038 „Góry Kamienne”. w województwie dolnośląskim na lata 2014-2023 sporządzane są plany zadań ochronnych.

J. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO.

Za znaczące można uznać takie ustalenia, które skutkują negatywnym oddziaływaniem na obszary chronione, przyrodniczo cenne oraz na tereny o małej odporności na antropopresję, powodują obniżenie walorów krajobrazu, ograniczają dostęp do zasobów środowiska, w tym dostępność do surowców mineralnych oraz polegające na wprowadzaniu do środowiska substancji i energii w ilościach mogących spowodować przekroczenie standardów jakości środowiska, przez co mają negatywny wpływ na jakość środowiska i zdrowie ludzi.

Dla lokalizacji nowej zabudowy, nie wystąpią uciążliwości gdyż:

- na obszarze zajęтым pod zabudowę nie stwierdzono stanowisk roślin chronionych.
- nie występuje wpływ na obszary objęte ochroną prawną;
- nie występuje wpływ na obszary wodno-błotne oraz inne o płytkim zaleganiu wód gruntowych, ze względu na brak występowania;
- nie występuje wpływ na tereny leśne, ze względu na brak występowania;
- nie występują zmiany w spójności obszarów przyrodniczo cennych w obszarze opracowania.

**PROGNOZA SKUTKÓW WPŁYWU USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CZARNY BÓR
DLA OBSZARU NR 3 W GRANICY EWIDENCYJNEJ OBRĘBU BORÓWNO NA ŚRODOWISKO**

Przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko. Dotyczy terenów włączonych do obrotu prawnego na podstawie studium z 2021r

nr na rys. progno zy	Forma ochrony / zakres	Przeznacze nie symbol	Przeznaczenie opis	Przeznaczenie w obowiązującym studium symbol	stan istniejący	pow. [ha]	Oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe	Oddziaływanie stałe i chwilowe	Oddziaływanie pozytywne i negatywne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
B-1.		1RZ- MN-U	tereny zabudowy związanej z rolnictwem lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług	R2	Użytkowanie rolnicze- grunty orne	0,18	Oddziaływanie będzie miało charakter: a) wtórny, b) długoterminowy, ze względu na zmianę przeznaczenia istniejącego	Oddziaływanie będzie miało charakter stały ze względu na wykorzystanie w części terenów na cele budowlane- zgodnie z parametrami ustalonymi w studium	Oddziaływanie będzie miało charakter neutralny ze względu na istniejący sposób wykorzystywania terenów pobliskich. Przeznaczenia nie będą oddziaływać na przedmiot i cel ochrony obszaru Natura 2000 oraz na jego integralność
B-2.	GAZOCIĄGI PODWYŻSZONEGO ŚREDNIEGO CIŚNIENIA DN500 I DN300 O CIŚNIENIU PN 1,6 MPa ZE STREGĄ OCHRONNA	1MN-U	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług	R	Użytkowanie rolnicze- łąka, połowa obszaru zabudowana budynkiem mieszkalnym	0,66	Oddziaływanie będzie miało charakter: a) wtórny, b) długoterminowy, ze względu na zmianę przeznaczenia istniejącego oraz na teren w części już przekształcony	Oddziaływanie będzie miało charakter stały ze względu na wykorzystanie w części terenów na cele budowlane, teren w części zainwestowany	Oddziaływanie będzie miało charakter neutralny ze względu na istniejący sposób wykorzystywania nieruchomości. Przeznaczenia nie będą oddziaływać na przedmiot i cel ochrony obszaru Natura 2000 oraz na jego integralność
B-3.	GAZOCIĄGI PODWYŻSZONEGO ŚREDNIEGO CIŚNIENIA DN500 I DN300 O CIŚNIENIU PN 1,6 MPa ZE STREGĄ OCHRONNA	MN	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	R	obszar zabudowany budynkiem	0,26			
B-4.	GAZOCIĄGI PODWYŻSZONEGO ŚREDNIEGO CIŚNIENIA DN500 I DN300 O CIŚNIENIU PN 1,6 MPa ZE STREGĄ OCHRONNA	2P-U- KO	tereny produkcji lub usług lub obsługi komunikacji	R	obszar przekształcony	1,00			
B-5.		2MN-U	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług	R	Użytkowanie rolnicze- grunty orne, łąki, wody powierzchniowe	3,44	Oddziaływanie będzie miało charakter: a) wtórny, b) długoterminowy, ze względu na zmianę przeznaczenia istniejącego	Oddziaływanie będzie miało charakter stały ze względu na wykorzystanie w części terenów na cele budowlane- zgodnie z parametrami ustalonymi w studium	Oddziaływanie będzie miało charakter neutralny ze względu na istniejący sposób wykorzystywania terenów pobliskich. Przeznaczenia nie będą oddziaływać na przedmiot i cel ochrony obszaru Natura 2000 oraz na jego integralność
B-6.		2RZ- MN-U	tereny zabudowy związanej z rolnictwem lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług	R	Użytkowanie rolnicze- grunty orne, łąki	5,33			
B-7.	GRANICE TERENÓW I OBSZARÓW GÓRNICZYCH	2RZ- MN-U	tereny zabudowy związanej z rolnictwem lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług	R	Użytkowanie rolnicze- grunty orne, łąki	0,52			
B-9.	GAZOCIĄGI PODWYŻSZONEGO ŚREDNIEGO CIŚNIENIA DN500 I DN300 O CIŚNIENIU PN 1,6 MPa ZE STREGĄ OCHRONNA obszarze znajdują się 1776 Śnieżycza wiosenna Leucolium vernum 246	2P-U- KO	tereny produkcji lub usług lub obsługi komunikacji	R	Użytkowanie rolnicze- grunty orne, łąki, pojedynczy obiekt budowlany, pojedyncze drzewa	10,32			

**PROGNOZA SKUTKÓW WPŁYWU USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CZARNY BÓR
DLA OBSZARU NR 3 W GRANICY EWIDENCYJNEJ OBRĘBU BORÓWNO NA ŚRODOWISKO**

nr na rys. progno zy	Forma ochrony / zakres	Przeznacze nie symbol	Przeznaczenie opis	Przeznaczenie w obowiązującym studium symbol	stan istniejący	pow. [ha]	Oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe	Oddziaływanie stałe i chwilowe	Oddziaływanie pozytywne i negatywne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Świerszczak (zwyczajny) Locustella naevia								
			razem			21,7			

V. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

I. IDENTYFIKACJA ZAGROZEŃ I OCENA SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PLANU NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA.

Wpływ na środowisko wyznaczonych terenów dla realizacji nowej zabudowy.

Oddziaływanie na świat przyrody i bioróżnorodność

Planowane zmiany użytkowania terenów polegać będą na przekształceniu części powierzchni rolniczych, najczęściej pokrytych roślinnością trawiastą lub nieużytków. W obszarze opracowania pojawiają się nowe obszary zabudowane, a wraz z nimi tereny zieleni urządzonej. Wyposażenie terenów zurbanizowanych w powierzchnie zielone umożliwia zapisy o obowiązku pozostawienia minimalnych powierzchni biologicznie czynnej w obrębie działek budowlanych.

Poziom zróżnicowania biologicznego nie powinien znacząco ulec zmianie. Planowane zagospodarowanie nie narusza spójności systemu przyrodniczego gminy zapewniając jego prawidłowe funkcjonowanie. Planowana zabudowa omija cenne przyrodniczo miejsca – w tym otwarte przestrzenie użytkowane rolniczo oraz zespoły leśne.

Realizacja przedsięwzięć planowanych w planie nie wpłynie negatywnie na siedliska występujące na terenie opracowania, ze względu na istniejące uwarunkowania antropogeniczne oraz zapotrzebowanie na nowe tereny wskazane pod zabudowę.

Wpływ na powierzchnie ziemi i glebę

Wystąpi wpływ na powierzchnię ziemi, podczas budowy obiektów kubaturowych, w ramach przeznaczeń wprowadzających trwale zainwestowanie, jak również eksploatacji powierzchniowej surowca. Związane to będzie z niwelacją terenu i wykopami pod fundamenty oraz trwałą likwidacją gleb. Wystąpi wyłączenie z produkcji rolnej. Po zakończeniu realizacji inwestycji zmiany w rzeźbie będą mało widoczne i nie będą znaczące w stosunku do zainwestowania istniejącego.

Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne

Obszary zmian powinny być chronione przed zanieczyszczeniem oraz lokalizowaniem niektórych funkcji produkcyjnych i usługowych, szczególnie wodochłonnych. Realizacja zabudowy produkcyjnej, usługowej i / lub mieszkaniowej przy jej właściwym wykonawstwie oraz powiązaniu z projektowanym gminnym systemem kanalizacji nie powinna doprowadzić do zmiany warunków gruntowo - wodnych. Jeżeli fundamenty budynków będą posadowione powyżej poziomu wody gruntowej, nie spowodują zakłócenia w ich przepływie. Może wystąpić m.in. zanieczyszczenie wód opadowych w przypadku braku ich podczyszczenia.

Realizacja ustaleń planu nie naruszy przebiegu cieków i nie będzie zagrażać istniejącym wodom stojącym. Nowa zabudowa planowana jest poza dolinami rzek i terenami zagrożonymi zjawiskami powodziowymi.

Szczególne znaczenie dla ochrony wód powierzchniowych i podziemnych będzie miał rozwój kanalizacji na obszarze gminy. Przewiduje się docelowe skanalizowanie wszystkich jednostek osadniczych. Zgodnie z przepisami odrębnymi, zanieczyszczone wody opadowe i roztopowe pochodzące z powierzchni uszczelnionych (parkingów, placów itp.) będą zbierane w system kanalizacji deszczowej.

Wpływ na powietrze atmosferyczne

Przewidywany sposób zagospodarowania może spowodować pewien wzrost zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w związku z powstaniem nowych źródeł emisji do atmosfery. Wielkość emisji będzie uzależniona od rodzaju przyjętego nośnika energii. W przypadku ogrzewania obiektów w oparciu o ekologiczne źródła energetyczne, zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego nie wzrośnie w sposób istotny. Może wystąpić m.in. emisja zanieczyszczeń głównie węglowodorów do atmosfery.

Wzrost ilości terenów zabudowanych przełoży się również na wyższe niż obecnie natężenie ruchu samochodowego. Trudno jest jednak jednoznacznie oszacować wielkość tego wpływu na stan powietrza atmosferycznego w gminie i regionie.

Największy wpływ, na jakość powietrza atmosferycznego będzie stanowić eksploatacja powierzchniowa złoża melafiru. W trakcie prowadzenia robót górniczych może skutkować wystąpieniem pylenia powierzchniowego. Będzie to zjawisko zależne przede wszystkim od czynników meteorologicznych, kształtujących stopień uwilgotnienia powierzchni gruntu oraz od kierunku i siły wiatru.

Biorąc pod uwagę kierunek zachodni wiatrów w gminie, nie przewiduje się by działania związane z formowaniem zwalowiska we wschodniej i południowej części będą zwiększać uciążliwości.

Spodziewana jest również zwiększona emisja substancji gazowych i pyłowych w trakcie realizacji inwestycji, których źródłem będą: pojazdy, silniki pracujących maszyn, sypanie materiały budowlane związane z pracami zwalowiskowymi. Będzie to oddziaływanie krótkotrwale, którego zasięg ograniczy się do terenu prac górniczych i które powinno ustać po zakończeniu prowadzenia tych prac.

Projektowany sposób zagospodarowania będzie stanowić również dodatkowe źródło hałasu. Związany on będzie głównie z ruchem komunikacyjnym związanym z wywozem urobku.

Oddziaływanie na klimat lokalny

Przyszłe zagospodarowanie terenów w obszarze wiejskim nie powinno wpłynąć w sposób istotny na klimat lokalny.

Zgodnie z zapisami projektu studium oraz z zgodnie z wymogami Prawa ochrony środowiska ewentualne emisje hałasu od obiektów mieszkaniowych na terenie opracowania nie mogą przekraczać ustalonych wartości normatywnych na terenach sąsiadujących. Mając na uwadze wymagania obowiązujących przepisów, dotyczących zasad kształtowania warunków akustycznych w środowisku, w ustaleniach projektu planu, zapisano obowiązek zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku dla terenów chronionych akustycznie.

Oddziaływanie na klimat akustyczny

Projektowany sposób zagospodarowania będzie stanowić nieznaczne dodatkowe źródło hałasu. Związany on będzie głównie ze wzmożonym ruchem komunikacyjnym.

Oddziaływanie na krajobraz, zabytki i dobra materialne

Oddziaływanie planu na krajobraz będzie się zaznaczać pojawieniem nowych obiektów kubaturowych na gruntach rolnych i nieużytkach. Zmiany uzależnione będą od przyjętej koncepcji architektonicznej, zwłaszcza w stosunku do obiektów kubaturowych i sposobu zagospodarowania całego terenu. Ustalenia planu nie będą generowały nowych zagrożeń.

Ustalenia planu nie przewidują znaczącego oddziaływania na zabytki oraz dobra materialne. W wyniku stopniowej urbanizacji terenów rolnych nastąpi przeobrażanie tego krajobrazu w krajobraz o cechach ruralistycznych oraz miejskich. Krajobraz ten stanowi niską zabudowę z przewagą obiektów o funkcji mieszkaniowej. Realizacja planu może nasilić i przyspieszyć procesy urbanizacyjne.

Oddziaływanie na ludzi

Jakość środowiska i warunki zamieszkiwania nie powinny ulec niekorzystnym przekształceniom o charakterze znaczącym.

Opis oddziaływań o charakterze skumulowanym

Potencjalne oddziaływania skumulowane obejmują emisję hałasu oraz emisję zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery.

II. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ZABYTKI ORAZ DOBRA MATERIALNE.

Ustalenia planu nie przewidują znaczącego oddziaływania na zabytki oraz dobra materialne. Należy przyjąć, że na terenie opracowania negatywne zjawiska i przejawy degradacji środowiska zachodzić będą równomiernym stopniu, związanym głównie z lokalnymi uciążliwościami takimi jak: zanieczyszczenie wód, podwyższoną emisją zanieczyszczeń do atmosfery, wzmożonym hałasem komunikacyjnym oraz degradacją gleb.

III. SYNTETYCZNA OCENA SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PLANU

Realizacja ustaleń planu wywoływać będzie pewne skutki w środowisku i krajobrazie, które można zidentyfikować jako:
[K] Korzystne - są to obszary, na których prognozowane skutki realizacji ustaleń planu wzbogacają wartości zasobów środowiska przyrodniczego. Do grupy tej zakwalifikowano tereny oznaczone symbolami:

Tabela 12

oznaczenie przeznaczenia		opis skutków
istn.	potencj.	
CC, ZP, ZN, RN, L, WS, RN-L,		zachowanie następujących terenów: rolnych z zadrzewieniami śródpolnymi, zbiorników wodnych, rzek i cieków powierzchniowych wraz z obudową biologiczną, lasów oraz innych zespołów zieleni wysokiej.

[UC] Uciążliwe czasowo dla środowiska w nieznacznym stopniu - są to obszary, na których prognozowane skutki realizacji ustaleń planu wprowadzają niewielkie okresowe uciążliwości i zagrożenia dla środowiska. Do grupy tej zakwalifikowano tereny oznaczone symbolami:

Tabela 13

oznaczenie przeznaczenia		opis skutków
istn.	potencj.	
MN, MN-U, MN-MW-U, RZ-MN-U, RZM, U, US,		przekształcenie terenów już zainwestowanych, kontynuacja przeznaczenia oraz zabudowy z zachowaniem minimalnej ilości powierzchni biologicznie czynnej.
	MN MN-U RZM MN-U-RZ MN-U-RZM MN-MW-U	zmiana przeznaczenia rolniczego na tereny: zabudowy związanej z rolnictwem lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług

[U] Uciążliwe dla środowiska - są to obszary, na których prognozowane skutki realizacji ustaleń planu wprowadzają znaczne uciążliwości i zagrożenia dla środowiska. Do grupy tej zakwalifikowano tereny oznaczone symbolami:

Tabela 15

oznaczenie przeznaczenia		opis skutków
istn.	potencj.	
G-P, P-U-KO, KDD, KDZ, KR, KO, IE		zachowanie terenów związanych z komunikacją i eksploatacją powierzchniową

[ZU] Uciążliwe dla środowiska w stopniu znaczącym - są to obszary, na których prognozowane skutki realizacji ustaleń zmiany studium wprowadzają znaczne uciążliwości i zagrożenia dla środowiska. Do grupy tej zakwalifikowano: tereny produkcji, usług, obsługi komunikacji, powierzchniowej eksploatacji kopalni,

Tabela 16

oznaczenie przeznaczenia	opis skutków
P-U-KO G-P	• nastąpi przekształcenie terenów rolnych i leśnych, • z prowadzeniem działalności wiązać się będzie emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do atmosfery; • może wystąpić zanieczyszczenie wód opadowych w przypadku braku ich podczyszczenia; • mogą wystąpić przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomu dźwięku od hałasów komunikacyjnych tj. 60 dB dla 16 godzin pory dziennej i 50 dB dla 8 godzin pory nocnej, • w trakcie budowy mogą wystąpić uciążliwości związane z zanieczyszczeniem powietrza atmosferycznego oraz zwiększonym poziomem hałasu

Syntetyczną ocenę skutków realizacji ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska oraz sposób oddziaływania przedstawiono w poniższej tabeli:

TABELA 17

	Zagrożenia dla poszczególnych elementów środowiska
--	--

Funkcje uzupełniające wprowadzające nowe uciążliwości lub korzystnie zmieniające przeznaczenia

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
MN MN-U RZM MN-U-RZ MN-U-RZM MN-MW-U	negatywne	pozytywne	negatywne	negatywne	pozytywne	negatywne	negatywne	negatywne	pozytywne	negatywne	pozytywne	pozytywne	pozytywne

[illegible]

K. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU,

Zgodnie z wymogami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza powinna przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogą wynikać z realizacji ustaleń planu, oraz w zależności od potrzeb, propozycje innych niż w projekcie tego dokumentu ustaleń sprzyjających ochronie środowiska.

W ramach planu wyznaczono tereny zmieniające przeznaczenie w następujących grupach:

- 1) [UC] Uciążliwe czasowo dla środowiska o pow. 53,89 ha, zmiana przeznaczenia rolniczego na zabudowę oznaczoną symbolami: MN, MN-U, RZM, MN-U-RZ, MN-U-RZM, MN-MW-U, mieszaną - mieszkaniową, usługowo-gospodarczą, rolniczą, usługową
- 2) [UZ] Uciążliwe dla środowiska o pow. 13,97 ha, zmiana przeznaczenia rolniczego oraz leśnego w ramach terenu górnictwa i wydobywania, produkcyjno- usługowego, oznaczonych symbolami: P-U-KO, G-P.

W związku z niewielkimi powierzchniami zajętych siedlisk dla realizacji zabudowy, przekształcenia te nie wpłyną na fragmentację siedlisk oraz zmian sposobu użytkowania siedlisk jako całości. Zmiany te w wielu miejscach dotyczą skrajnych obszarów, w części niezachowanych, ustalenia planu nie oddziałują negatywnie w znaczący sposób na cele i przedmiot ochrony oraz integralność tych obszarów.

W projekcie planu ustalono ograniczenia w zakresie lokalizacji zabudowy i zagospodarowania terenu zarówno poprzez: minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej, intensywność zabudowy, maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy oraz obszar wskazany pod zabudowę ograniczony nieprzekraczalnymi liniami zabudowy.

Rozwiązania mogące ograniczyć lub zapobiec negatywnym oddziaływaniom obiektów na środowisko.

Dla terenów związanych z realizacją nowej zabudowy należy:

- zachować większościowy udział powierzchni biologicznie czynnej działek budowlanych,
- wprowadzać nowe zespoły zieleni,
- stosować paliwa ekologiczne oraz wysokosprawne systemy ogrzewania budynków,
- realizować budynki o możliwie niskiej energochłonności poprzez zastosowanie przy budowie nowych technologii i materiałów,
- stosować w obiektach najlepsze technologie pozwalające ograniczyć emisję gazów i pyłów oraz hałas.

L. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY.

Zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112ze zm.), prognoza oddziaływania na środowisko zawiera rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu. W przypadku dokumentów planistycznych, analiza rozwiązań alternatywnych (analiza wariantowa) nie może dotyczyć różnych wariantów dokumentu, lecz różnych możliwości osiągnięcia celów, dla których dokument jest sporządzany. W związku z tym, brak realizacji dokumentu nie jest rozwiązaniem alternatywnym, ponieważ uniemożliwia osiągnięcia celów dokumentu.

W pierwszej kolejności dokonano analizy możliwych wariantów rozwiązań planistycznych. Dla każdego elementu przestrzeni istnieją, co najmniej trzy warianty jego zagospodarowania. Wariant „zachowawczy”, „preferowany”, „docelowy”. Rozważania nad poszczególnymi wariantami dotyczyły m. in. problematyki komunikacji, sposobu rozmieszczenia obiektów w przestrzeni, ustalenia proporcji pomiędzy powierzchnią zabudowaną a powierzchnią biologicznie czynną, a także rozwiązań z zakresu systemów infrastruktury technicznej. Wszystkie rozważane koncepcje projektowe były analizowane pod kątem potencjalnego oddziaływania na środowisko.

W związku ze zmianami dokumentu obowiązującego związanymi z realizacją nowej zabudowy projekt planu nie ingeruje w sposób znaczący w tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych i zawiera rozwiązania korzystne dla środowiska na obszarach zurbanizowanych, dlatego prognoza nie prezentuje rozwiązań alternatywnych do proponowanych w ustaleniach planu uznając, że zaproponowane ustalenia są najkorzystniejsze dla środowiska w kontekście istniejących uwarunkowań i kierunków rozwoju gminy Czarny Bór.

Zespół autorski:

dr inż. arch. Jacek Godlewski

mgr inż. Magda Stańczyk

Oświadczenie

Jako kierujący zespołem autorów „Prognozy skutków wpływu ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Czarny Bór dla obszaru NR 3 w granicy ewidencyjnej obrębu Borówno na środowisko” oraz zgodnie z art 51 ust. 2 pkt 1) lit. f) w powiązaniu z art. 74a, ust. 2 pkt 2) ustawy z dnia 3 października 2008 r o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.) oświadczam, że:

- 1) ukończyłem w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym jednolite studia magisterskie i posiadam co najmniej 5-letnie doświadczenie w pracach w zespołach przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko,
- 2) brałem udział w przygotowaniu co najmniej 5 prognoz oddziaływania na środowisko.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia

dr inż. arch.
Jacek Godlewski

Ilustracja 1. Lokalizacja zmian na podstawie studium na tle obszarów chronionych.

